

Curenți noi în viața socială- politică a României.

Două mișcări mai importante se manifestează anul acesta în viața socială politică a României: este mișcarea noului partid social democrat (a muncitorimeii orașelor, a burghezimeii) și năvala conservatorilor democrați spre sate.

Noul partid social-democrat român s-a născut în fața puterii covârșitoare a patronilor față cu muncitorimea orașelor. Muncitorii tind la smulgerea dela patroni a unor reforme statornicite prin lege. Dar puterea legiuitoare azi e aproape toată în mâinile clasei stăpânitoare, fiindcă cei 38 de deputați ai colegiului al III (sătesc) sunt impușii guvernului, cu 1—2 excepțiuni, iar burghezimea e reprezentată prin câți-va patroni plutocrați. De aci noul partid simte necesitatea, pentru marea masă a muncitorimeii de toate categoriile, a influința pe guvernanți, fie, făcând să răsune și vocea lor în parlament, fie, luptând în alegeri pentru izbânda reprezentanților democraților. În programul lor de luptă s-au adoptat deocamdată chestii ca următoarele: 1) votul universal; 2) o legislație ocrotitoare a muncii; 3) domnia de fapt a legii; 4) înscrierea în constituție a reformei Contenciosului și întinderea lui la toți salariații publici; 5) impozitul direct, proporțional și progresiv... Chiar s-a anunțat pentru zilele următoare o mare întrunire social-democratică cu reprezentanți din întreaga țară la București, pentru protestarea în contra desființării Contenciosului...

În resumat, tendința social-democraților români este să ajungă la participarea conducerii statului și grosul cel mare al muncitorimeii prin reprezentanții lor firești și nu octroați de guvernele celor două partide istorice, a liberalilor și a conservatorilor.

Năvala conservatorilor democrați spre sate pare a se începe zilele acestea prin înființarea „Cercului cultural al partidului conservator democrat”, cerc, format din inițiativa și sub direcția d-lui A. Bădărau, fost ministru de justiție și actual senator de Iași.

Sătenii români au fost neabogați în samă de guvernanți până mai anii trecuți, când la indemnul și sub direcția d-lui Sp. Haret, ministrul cultelor, și-au început mișcarea pentru înființarea băncilor populare și a tovarășiiilor sătești. Conservatorii democrați însă invinuesc pe d-l Haret și pe liberali, că ar fi făcut aceste instituții mai mult cu scop de a-și înmulți partizanii cu ajutorul preoților și învățătorilor, decât a deștepta satele la lumină. Greșala aceasta trebuie s-o reparăm noi, zic conservatorii democrați. Iată ce cetim în „Ordinea” de ieri, în chestia aceasta:

„Nimeni nu neagă, că învățătorul și preotul merită o soartă mai bună. Ceea ce trebuie României, e fără îndoială un preot și un învățător bun, deștept și cult. Toti pricepem, că fără o cultură largă a țărânilor, țara întreagă se va ruina, ca o casă clădită din cărămidă proastă. Învățătorul și preotul trebuie să fie niște oameni îndrăgostiți de misiunea lor; dar ei sunt niște hamali intelectuali, ei trăiesc prost, ei însă ar trebui să fie oamenii cei dintâi în sat, gata să răspundă la toate întrebările și nevoile țăranului, încât acesta să aibă deplină încredere în puterea lor... Nu-i permis ca învățătorul să nu știe altceva decât buchia, ce o învață pe copii... Trebuie ridicat învățătorul și preotul; dar nu spre a face dintrâșii apostolii unei doctrine sociale de ură și răsunare, ci mai mult decât ori cine trebuie să fie îmbibați de ideile de ordine și de solidaritate socială. Pentru ridicarea preotului și a învățătorului la

adevăratul lui apostolat, partidul conservator democrat a hotărât să le facă o educație socială, dezvoltându-le conștiința socială. Această educație e bazată pe legile solidarității sociale, legi ce răsfrâng asupra fiecărui om datorii, izvorâte din întrebuințarea muncii celorlalți oameni, datorii ce trebuiesc împlinite de fiecare pe măsura puterii, ce rezultă din întregul capital social.”

Scurt, nu ură de clase sociale, ci adevărata deșteptare a săteanului din miserie, din toropeală, din ignoranță; chemarea lui la viață conștientă de drepturile și datorii lui prin alegerea în parlament, de reprezentanți din mijlocul său. Iată câteva idei pe baza cărora, conservatorii democrați (tachiștii) speră a da o nouă și sănătoasă direcție în viața social-politică a României. Cu Dumnezeu înainte!

Gracchus.

Conferența națională. Conferența națională, cum s-a anunțat, va fi convocată la Sibiu, în curând după dizolvarea camerei.

Un corespondent ocazional din Sibiu al lui „Bud. Hir.” avizează ziarul, că permisiunea guvernului de-a se ține conferența, e asigurată.

Vom vedea!

»Unirea« despre discursul lui Tisza. În n-rul din urmă s'a pronunțat și »Unirea« asupra discursului dela Oradea-mare a lui Tisza. Este de aceeaș părere, ca toată ziaristica noastră națională, accentuând buna impresie, ce au făcut declarațiile lui Tisza cu privire la legile și ordinațiunea de catechizare a lui Apponyi, dar de altă parte scoate la iveală politica tot șovinistă a lui Tisza, de-a nu recunoaște decât partide politice maghiare. »Unirea« constată contrazicerile din discurs, zicând cu privire la politica inaugurată de Tisza: »Să nu fie mai rea rătăcirea din urmă, decât cea dintâiu.“

Mișcări electorale și constituiri.

Din Alba-Iulia.

Constituirea partidului guvernamental în Alba-Iulia (Corespondență particulară.)

Sâmbătă la 12 Martie c. au sosit în orașul nostru mai mulți politicieni maghiari, însoțind pe deputatul orașului László din Budapesta, spre a înflori în localitate noul partid al muncii.

În sala chioscului din promenadă s-a ținut adunarea, presidată de notarul public Dr. Teri și compusă în majoritate de cei de un neam cu el, adică de Evrei, cari au adus cu ei de stafagiu și pe câțiva Români inconștienți.

Au vorbit fostul secretar ministerial Széll, Issekutz din Ibașfalău, deputatul Laszlo, cari toți erau încântați de nădejdiile viitorului, însă vorbiau cu teamă de votul universal, care pentru deputații ardeleni de neam unguresc sau săsesc formează o spaimă grozavă. După vorbirile înflorilate s-a procedat la alegerea de membri în comitet. Președinți doi Jidani, asemenea secretari și alții, ca membri în comitet, compus în majoritate din israili puțini Unguri și spre mirare vedem și 6 Români, cari poate că nici nu vor ști, ce cinste i-a ajuns. Ca să-și poată lămurii poziția aceasta ciudată, le dau numele aci în vileag: Augustin Botențan, Aurel Cirlea, Ioan Damian, Ioan Ieneșel, Mihai Meteșan și vamașul orașului Publiu Rozor. Li întrebăm, ce caută ei în această societate jidovită?

Dep. V. Goldiș în Miniș.

Cum am anunțat, deputatul nostru Vasile Goldiș, și-a ținut Duminecă darea de samă în comuna Miniș, deschizând prin aceasta din partea partidului național român campania electorală în comitatul Aradului.

D-l Goldiș a fost însoțit de mai mulți inteligenți din Arad, apoi de d-l Oct. Goga din Sibiu și de d-l și d-na Dr. Chirtop din Câmpești. La gară d-l Goldiș și însoțitorii săi au fost primiți cu urale însu-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

De la serata artistică

din Oradea-mare.

Serata artistică din Oradea s-a început cu recitarea versurilor »Deșteptarea Bihorului«, scrise și recitate de scriitoarea cu bun nume, d-na Dr. Ciordas, cunoscută ca scriitoare sub numele de Vioara din Bihor.

Ne face plăcere a reproduce aci, aceste versuri energice ale poetei.

Iată-le:

De veacuri ne paște a vremilor urgie,
Să farămă în pulbere a noastră vitejie,
Și parcă nici pământul n-ar vrea să ne
[mai poarte,
Când vatra ni-e rece... și visurile moarte!
În noian de păclă plutește mărirea noastră
De odinioară, și inima ne e albastră,
Căci nu mai avem credință în zilele d'apoi.
Parcă în van se scurse al sângelui și voii...
Cavalul nu-și mai tânguie dulcea doinire
Și nu mai e în codru freamăt și tănuire.

Umbrele ni-s aproape... luminile departe
Și de ele o lume de dureri ne desparte!
Pustiul desnădejdei ne învăluie în ceață...
S-au stins sufletele mari — a vremilor
[povață

Din neguri fumurii se desprinde mândrul
[Bihor

Și creștetul lui de argint se aprinde cu zor
De lumină, ce din codru 'n codru se 'm-
[pânzește,
Sufletului, care din dureri se primenește
Înlăcrimată slav' aducând de peste Carpați!
Pe șerpuitoare cărări țărani înviorați
În straie însemnate de truda săptămânii
Coboară 'n valea aurită rostul mâinii
Lor. Focul de raze — Beiușul,
Cutremurat de chemarea sfântă 'ndrumă
[Crișul

Spre Oradea, vestind căldura dragostei de
[neam!

Și de aici prinde veste tot ce e mânginean,
Că florul dimineții — al deșteptării noastre
S'a 'nfrapat din cântece și jocuri măiestre
Din datini și lege, hărăzite din moși —
[strămoși
Din pildurile femeii cu ochii duiși!

Teatrul Național.

Electra. Tragedie în 5 acte de Sophocle.
Traducere de d. G. Murnu.

Numai arare reinviază pe scena Teatrului Național opere ale clasicismului vechiu sau chiar ale celui nou — și această din pricina unor prea mari sacrificii materiale ce reclamă punerea lor în scenă și decorurile, ca și din lipsa unor talente dramatice speciale, simțită până deunăzi. Dela despărțirea d-nei Agata Bărsescu-Radovici de Teatrul Național, această scenă aproape a rupt-o cu clasicismul, reluându-l la fie-care arătare a mării noastre tragediane, în București.

»Electra«, jucată acum pentru prima dată cu forțele noi ale Teatrului Național întrupează iar șirul foarte variatelor »piese« moderne.

Aici ne găsim nu numai într'o lume de alte credințe și simțăminte, dar într'o lume, care altfel înțelege frumosul și în alte izvoare îl caută.

E vorba de răzburarea morții unui tată. Atrid Agamemnon, conducătorul oștilor eline la Troia, e ucis de Clytemnestra, soția sa, și de Egist, care urmează astfel să ia de soție pe Clytemnestra și să

ocupe tronul Micenei. Fapt împlinit, după care copilul Orest, fiul lui Agamemnon, e îndepărtat din țară de sora sa Electra, care voințe să-i scape viața spre a putea răsbuna odată omorul mișelesc.

Electra, rămâne în casa părintească împreună cu sora sa Chrisothemis. Caracter întreg, neșovăelnic, fire răzburătoare, capabilă de cea mai neîndurată ură, Electra îndură, dar nădăjduiește. Chrisothemis, fire blândă și îngăduitoare vede și ea, dar se pleacă împrejurărilor.

Dar răzburătorul a sosit, cu câți-va tovarăși ai săi, între cari și bătrânul care-l scăpase din palat pe copil de peire ascunzându-l în alte țări.

Dar Oreste nu poate să biruie cu puterea pe Egist, ci cu viclenia, să intre în palat, cum și Elinii tatălui său pătrunseseră în Troia. Așa spuseu oracolul dela Delphi și așa volau și zeli ca răzburarea să se facă — și prin viclenie.

Oamenii lui Oreste aduc Clytemnestrei vestea că e mort la cursule de cară, mama denaturată își tradează bucuria, dar dureria pe care această știre o stărnește în sufletul Electrei e nemărginită. Ca dovadă a morții se aduce urna cu cenușa lui Orest. Dar Chrysthemis, găsește la mor-

feite de câteva sute de țărani, în frunte cu neobositul părinte, *Romul Văftianu*, care a rostit câteva cuvinte de bineventare, după ce înainte corul plugarilor din Ghioroc, la sosirea trenului a intonat un cântec de binevenire.

Din Ghioroc, ceata sportivă, a plecat spre Miniș în vreo 50 de trăsură. În Miniș așteptau pe d-l Goldiș sute de alegători și tot atunci au sosit alte câteva sute de delegați din comunele de pe la Șiria și Radna. A sosit și d-l deputat *Stefan C. Pop*, venind de către Șiria și a fost primit cu vii aclamații.

La adunare au participat la 2000 de oameni. Au venit delegați din aproape toate comunele cercului Radna: Cuvin, Cicir, Măndruloș, Sămbăteni, Păncota, Galșa, Covăsinț, Șiria și altele. Cu Românii din Ghioroc au venit câțiva alegători unguri, iar cu cei din Pauliș și câțiva alegători nemți. Și toți țărani au venit, conduși de preoții și învățătorii lor.

După primirea entuziastă și formalitățile obicinuite, d-l Goldiș și-a rostit vorbirea, care a ținut un cias și jumătate, electrizând și însuflețind pe ascultători, cari în multe rânduri au întrerupt pe orator, făcându-i ovații însuflețite și aprobând cele zise, prin aplauze nesfârșite.

»Am venit aici — a zis între altele d-l Goldiș — ca să dau răspuns la cei ce înainte cu o săptămână au ridicat în Radna un steag străin, steagul unui partid nou (Strigăte zgomotoase: Nu ne trebuie alt steag, decât steagul nostru de până acum!) Am venit să desfășur drept răspuns, steagul partidului românesc, să ridic steagul libertății și al dreptății. Și unde aș fi putut ridica acest steag, dacă nu aici în Miniș, în mijlocul bravilor mei frați (Aplauze). Și când ridic acest steag, vreau să vă spun și ce s-a întâmplat în cei patru ani, cari au trecut, de când m-ați făcut slugă al poporului, care aleargă și muncеște pentru binele lui (Aplauze). Înainte cu patru ani, trei partide s-au înființat pentru a stăpâni țara: partidul lui Kossuth (Strigăte zgomotoase: Jos Kossuth!) partidul contelui Andrassy (Strigăte și mai zgomotoase: Jos cu ei!) și partidul popular! Aceste trei partide au pus mâna aproape pe toate mandatele. Dintre 413 deputați abia 25 au fost potriviți partidelor înfrățite și au declarat că nu au încredere în ei. Dar chiar și dintre acești 25 deputați, 3 deputați sârbi au fugit (O voce din popor: Să fi fugit în Dunăre, că era aproape înaritate) și au rămas numai 22 de inși. Partidele înfrățite n-au fost deci împiedecate de nimeni și cu toate acestea, ce au lucrat în acești patru ani? Adus-au vre-un bine țării și cetățenilor ei? Nu, ci au sporit numai numărul necazurilor și greutăților cari apasă pe cei săraci.

În vorbirea sa mai departe, d-l Goldiș arată toate greșelile și păcătoșeniile

guvernului coaliționist, vestește legile lui Apponyi și proiectul electoral al lui Andrassy. Vorbește apoi despre noul guvern al lui Khuen-Héderváry și despre stălpul acestuia, Tisza, supunând criticii rolul lui. Rezumează apoi astfel cererile noastre:

Noi, iubiți alegători, noi și partidul nostru cerem: votul universal, ștergerea virilismului în comitate, ștergerea dreptului de candidare a solgăbiraielor, învățământul gratuit, justiție gratuită (ștergerea timbrelor), darea progresivă și rezolvirea dreaptă a chestiei naționalităților. Pentru a duce lucrurile acestea la îndeplinire, vă cerem sprijinul! (Aprobări vii și zgomotoase, Vi-l dăm!)

În fine îndemnând la luptă, ca steagul să fie dus la izbândă, încheie între aplauze entuziaste.

Au mai vorbit pe înțelesul poporului d-l O. Goga și deputatul Dr. St. C. Pop, stărnind asemenea mare însuflețire.

În fine adunarea votează d-lui Goldiș încredere, asigurându-l, că voiese să-l aibă și în viitor ca reprezentant al lor în cameră.

Astfel s-a inaugurat campania electorală. Inceput bun — sfârșit bun.

Dr. Ștefan C. Pop în Șiria.

Duminecă în 20 l. c. d-nul deputat Ștefan C. Pop va rosti darea de samă în fața alegătorilor săi din Șiria. D-l Dr. Pop va fi însoțit de mai mulți inteligenți din Arad.

Instalații de comiți.

În Deva a fost instalat fișpanul comitatului Hnedoara Mara László. În congregație din partea Românilor a vorbit d-l Dr. Aurel Vlad.

În Sighișoara a fost introdus în scaun noul fișpan Somogyi Istvan. Din partea Sașilor a fost salutat de Fridrich Markus. *Glasuri românești nu s-au auzit.* Conducătorii de pe acolo dorm somnul indolenței!

În Careii-mari a fost instalat comite suprem al comitatului Sătmár, Csaba Adorjan. Aci, aproape de granița românismului a vorbit în numele Românilor, Vasile Lucaciu, fratele deputatului nostru.

Numirea contelui Eszterházy Kálmán de comite-suprem al comitatului *Cojocnei* va apărea în foaia oficială la 24 Martie c. Instalarea se va face luna viitoare. Credem, că la instalare va vorbi și vre-un membru român al congregației.

Sârbi radicali cu Iusth.

Sârbi radicali, cari de mult cochetază cu independenții, au făcut o alianță formală cu partidul lui Iusth. Alianța s'a pecetluit Duminecă în Zombor, unde Iusthiștii și Sârbi radicali au aranjat impre-

ună o adunare. Între frunții radicali a fost de față deputatul Manoilovici, a fost de față și Iusth. Oratorii Sârbilor și Iusthiștilor s-au lăudat reciproc. Iusth a vorbit la adunare și sara la banchet. El a vorbit despre împăcarea Maghiarilor cu naționalitățile, iar despre partidul muncii a repetat din nou, că voește a zădărnici nu numai nizuințele independiste, ci și *progresul democratic*.

Din partea Sârbilor a vorbit Iașa Tomici, declarând, că Sârbi se identifică cu nizuințele partidului lui Iusth. S-a primit apoi o rezoluție de înțelesul, că Iusthiștii și Sârbi radicali au încheiat o alianță pentru campania electorală, sprijinindu-se reciproc.

În cercul Hendei.

Prin toate ziarele maghiare și-a făcut tura știrea, că în cercul Hendei va pași contra d-lui Dr. Mihali, ca candidat de dep. d-l Alexe Pocol, proprietar de mine, cu programul partidului muncii. Știam, că știrea e tendențioasă. Acum tot ziarele maghiare anunță, că nu d-l Pocol va pași ca candidat al partidului muncii, ci Veres Imre, prim-pretor în retragere. Ci-că d-l Veres are mare popularitate între Românii din cerc.

În cercul Chișineului.

În cercul Chișineului și-a ținut darea de samă dep. Lázár Zoard. El candidează și acum cu program Justhist.

În cercul acesta, cum s-a anunțat, candidează din partea noastră d-l Octavian Goga.

În Petrojeni.

În Petrojeni s-a constituit zilele aceste partidul național al muncii. În comitet au fost aleși de membrii mai mulți directori de mine.

Achim desminte.

Achim András, președintele partidului țărănesc maghiar desminte știrea, dată și de noi, că partidul lui s-ar fi aliat pentru alegeri cu independenții lui Justh.

Nici prin gând nu ne trece să ne aliam cu acești »fericitori ai țărâniei« — zice Achim în desmintirea sa.

O conferență.

— Conferența d-lui Dr. N. Vecerdea, la adunarea despărțământului »Asociațiunii« din Reghin. —

— Corespondență particulară. —

Reghin, 15 Martie c.

La timpul său a anunțat și președintele D-Voastră ziar festivitățile culturale, pe cari avea de gând să le aranjeze și pe cari de fapt le-a și aranjat despărțământul »Reghin« (al XXVI-lea) al »Asociațiunii« pentru literatura română și cultura poporului

român. Duminecă, în 13 n. l. c. la Reghin. Despre aceste festivități și în special despre »conferența« pe care a ținut-o d-l Dr. Nicolae Vecerdea, din încredințarea comitetului central al »Asociațiunii« imi iau voia a Vă raporta următoarele, aflate dela locurile competente:

Primul motiv sau anza, care a determinat despărțământul »Reghin« să aranjeze aceste festivități a fost conferența d-lui Dr. Nicolae Vecerdea, anunțată din bun timp ca răspuns dat de dânsul la învitarea, de a ținea o asemenea conferență, venită dela comitetul central al »Asociațiunii«. Bogatul program s'a statorit fără consultarea d-lui Dr. N. Vecerdea, pentru că acest lucru era dreptul și datorința On. Comitet al despărțământului. Chiar și calificativul »literară« dat conferenței nu dela conferențiar provine!

Așa a ajuns conferența d-lui Dr. N. Vecerdea în program și anume ca primul punct al aceluia. Conferențiarul s'a conformat fără nici un fel de obiecțiune.

Sub titlul »Temeliile culturii românești« d-l Dr. N. Vecerdea a vorbit ceva peste o oră: Despre ființa culturii, mănecând din mediul natural și din cel istoric sau cultural și ilustrând obiectul cu mulți multe definiții și caracterizări, făcute de câte-va somități, străine și române, cu autoritate recunoscută în materie, precum și cu câte-va exemple luate din viața practică. Punându-și întrebările, dacă există și o cultură specifică românească sau dacă o asemenea cultură se poate crea și dezvolta până la cele mai înalte grade de perfecțiune, d-l Dr. N. Vecerdea ajungând la partea principală a conferenței sale, da un hotărî, lămurit și motivat răspuns afirmativ.

Anume, mănecând dela începuturile primitive de cultură românească, intru-pate în cuvinte ca »moși« și »vatra strămoșească« expune pe larg și lămurit: a) Naționalitatea română; b) Creștinismul ortodox; și c) Agricultură, prezentându-le ca pe cele mai adânci, mai largi și prin urmare cele mai sigure temelii ale culturii românești și ilustrându-le cu multe date statistice și istorice.

Această nouă conferență a d-lui Dr. N. Vecerdea, a stat, dacă nu mai sus, cel puțin la aceia înălțime, la care stau conferențele sale, ținute anii trecuți la Brașov și după a-eea publicate în o broșură specială. Singura deosebire ar fi doar în prejurarea, că d-l Vecerdea de astădată nu și-a celit conferența — cum am auzit că a făcut în Brașov — ci a predat-o liber în forma unui discurs de deschidere, rostit cu o dicțiune corăspunzătoare și cu o siguranță evidentă, cari probau că era pregătit și stăpâna deplin bogatul și interesantul material. — La întrebarea pusă din mai multe părți d-l Dr. N. Vecerdea, zicea că probabil își va publica și această conferență, ceea-ce ar fi de dorit.

Faptul, că un auditor de vr-o 500—600 persoane, dame și domni, reprezentând elita societății din Reghin, au ascultat cu perfectă liniște peste o oră și la urmă l-au aplaudat din toate părțile: este o dovadă, că conferența a plăcut tuturor! Este de a se remarca, că acest auditor nu consta numai din intelectualii români, ci și din aproape întreaga elită a societății săsești și maghiare din Reghin!

măntul tatălui o șuviță de păr și alte semne de pietate pentru cel îngropat. Ea crede că un străin nu putea să cinstească mormântul tatălui lor; însă și Electra la început pare a se îndoi de moartea lui Orest, dar față de dovezile mai sigure pe cari le avuse mai înainte îndoiala piere. Electra vrea să înarmeze brațul surorii pentru a ucide, dar găsește în această soră prea puțină »bărbăție« și prea multă blândete — și-i aruncă disprețul. Va omori ea!

Iată că Phocienii vin cu urna. Între ei se găsește acum și Orest, care-și recunoaște sora, dar se ferește a-și trada sentimentele spre a rămâne necunoscut până va putea duce răzbunarea în palat. Totuși biruit de durerea sa și a sorii (o de un adânc dramatism scena în care Electra plânge cenușa din urnă) Orest se dă pe pe față, aflând că se găsește numai între prieteni. În această scenă de recunoaștere d-na Bărsan (Electra), prin căldura, gingășia și finețea vorbelor și a mișcărilor, a redat bucuria »neburnă Induioșătoare... Un moment aproape tot așa de însemnat în rolul său e când recunoaște în bătrânul, care la început o înșelase cu vetea mortfi, pe acela cărui odată ea-i încredințase pe copilul Orest.

Cei ce aduc urna, intră în palat, de unde lipsește Egist, fiind dus la țară. Orest

ucide pe Clytemnestra nelegiuită — și ucide mai apoi în Palat pe Egist care sosește grăbit, să vadă dovezile de moarte ale lui Orest — dar găsește trupul căzut al Clytemnestrei.

Răzbunarea unei crime, aceasta e »Electra«. Iar Electra, personajul principal al Tragediei, e însăși răzbunarea. În toată urzeala de mai sus se șes simțăminte și izbucnirile sufletului, înlăntuit și plin de duhul urii și al răzbunării, care zace în Electra: ură și blăstem pentru mama nelegiuită și pentru sotul criminal, lacrimi pentru cel ucis, vecinică tânguire către prieteni, către zei, către sine însuși pentru umilinta și disprețul în care zace, pentru chinurile pe cari le suferă în palat și pentru Orest cel rătat și îndelungă vreme așteptat, apoi pentru Orest cel mort, bucurie nebună pentru cel reînviat, pentru toți tovarășii lui — apoi o bucurie satanică, când cei doi nelegiuiți mor.

Tragedia greacă, care în începuturile sale să mărginea la două și uneori numai la un singur personaj, n-avea în tot întregul său complicații, desfășurări sau momente surprinzătoare, și totuși logice, cum e cazul tragediei și dramei moderne, cari nu pot admite situații fără logică și

momente, de orice însemnătate ar fi ele, fără motivarea lor psihologică.

Până la desnodământul fatal: uciderea vinovaților și răzbunarea mortuului, desnodământ care se indică dela început, vom avea puțința să cunoaștem în formă aleasă și în ritmul majestuos al versului toată mânia și izbucnirea nestăvilită, toată tânguirea Electrei... Ciocnirea de vorbe dintre Clytemnestra și flica sa Electra nu se face atât de mult, fiindcă ar fi nevoie de un conflict indispensabil desfășurării sau fiindcă aceasta ar putea să a dauge ceva la cuprins, ci mai mult fiindcă se mai oferă un prilej prețios de a se deslăntui în toată intensitatea și cu cea mai căutată; formă și eleganță de dicțiune, două uri vechi, o teamă de primejdie și o speranță. După cele mai jignitoare deslănuiri și acuzări pe cari Electra le aduce Clytemnestrei de față fiind și corul, Clytemnestra îi dă din nou cuvântul nu fiindcă presupune, că ar spune lucruri pe cari ea să le poată nimici prin răspunsul său, ci pentru că așa cere spiritul grecesc, așa cerea. Am spus destul de frumos Acum spune tu, indiferent ce spui, dar spune frumos, fiindcă pe urmă mai am eu ceva... Grecul era mulțumit să i se spună frumos; nu aștepta nerăbdător desnodământul, fiindcă îl cunoștea dela început și cu atât mai mult nu se aștepta la surprinderi.

Pentru aceia tragedia greacă poate să placă numai la aceia, cari sunt mai mult sau mai puțin cunoscători ai anticității grecești — și nu tuturor acestora.

În toate cinci actele scenele s-au petrecut în piața lui Apollo, cu templul în stânga (cu statuia în ușa templului) și cu palatul regelui în dreapta. Decorul n-a lăsat nimic de dorit — și a fost o lucrare de adevărată artă în ce privește palatul Atrizilor.

Rolurile au fost ținute de artiști cari de obicei țin rolurile clasice la Teatrul Național. D-na Bărsan însă, care pentru prima oară ține un rol — și încă pe cel principal — într-o tragedie clasică, a fost o plăcută surpriză dela primă reprezentare ear la a doua reprezentare și-a câștigat siguranța. — Același lucru — dar același — se poate spune pentru d-l Atanasescu (Orest) și numai bine de ceilalți patru artiști: D-ra Ciucărescu (Clytemnestra) d-na Leonescu (Căpetenia corului) și d-nii I. Petrescu (bătrânul) și Leonescu (Egist).

ȘTIRI.

- 3 Martie v.

I. P. Sa Mitropolitul Mețianu la Arad. Venind de la Budapesta spre casă I. P. S. Sa mitropolitul Mețianu s-au oprit în Arad, petrecând acolo două zile, Duminică și Luni. A fost pentru întâia oară, că înaltul prelat a vizitat Aradul dela alegerea Sa de mitropolit. I. P. S. Sa a fost găzduit la curtea episcopescă. Luni însoțit de P. S. Sa episcopul Papp, Mitropolitul a vizitat seminarul, școala normală, biserica catedrală etc. rămânând foarte mulțumit de cele văzute. I. P. S. Sa a plecat Luni la amiazi la Sibiu, fiind însoțit la gară de P. Sa episcopul Papp și de numărul fruntași în un șir lung de vre-o 30 de trăsuri.

Un accident al principelui Carol. Prințul Carol al României a avut de suferit Luni un accident, din care a scăpat ca prin minune neatinț. Pe când intra călare la Cotroceni în cazarma regimentului din care face parte, calul s-a ambalat și izbindu-se de poartă, a alunecat pe trotuar, prinzând dedesubt pe principe. Intervenind repede ajutoare prințul a putut fi scos de sub cal, fără a fi căpătat vre-o leziune.

La temniță. Fostul redactor resp. al Tribunei d-l Constantin Savu, a plecat la Seghedin, spre a-și face osânda de 5 luni, la care a fost condamnat pentru 4 articole, apărute în Tribuna.

Era lui Khuen-Tisza se inaugurează!

Logodnă. D-soara Veturia Foica (Timișoara) și d-l Aurel Sfetea (Sibiu) fi-danțați.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu a dat Duminică sara o producțiune teatrală-corală, cu succes splendid. Corurile au cântat cu mare precizie, sub conducerea d-lui prof. de muzică, Tim. Popoviciu. Ca solist s-a distins d-l N. Ișan, cu vocea sa de tenor. S-a reprezentat un dialog și comedia în un act »Ca în romane« de G. G. Plesca. Piesa a fost jucată de d-na Ana Axente, d-ra D. Roman și de d-nii Dumitru și Dion. Axente, achitându-se esecient fiecare de rolul său. Mare succes au avut tablourile vii, 8 la număr, aranjate de d-na Eugenia Tordășianu, intrucipând ideile din poeziile »Apostolul« de G. Goga și »Doina« de Coșbuc. D-ra Eugenia Derleanu a eselat ca reprezentantă a doinei.

Debutanții au fost răsplătiți cu vii aplauze. După producțiune a urmat dansul vesel până în oarele matinale. Public a fost foarte mult, încât marea sală dela »Unicum«, unde s-a dat producțiunea, abia l-a încăput.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat:

Pe lista de colectă Nr. 188 (colectant T. Marconescu) Cassa de păstrare Nr. 10 cor., Teodor Rottariu, Banca »Almăjană« câte 5 cor., Simeon Aurel, Moldovan, (nelegibilă subscrierea) câte 2 cor., Sofia Rottariu, Mihail Rottariu, George Chnicean, Ilie Marconescu câte 1 cor. Cu totul 30 cor.

Pe lista de colectă Nr. 218 (colectant Avram Acelenescu cl. VIII gimn.) Avram Acelenescu not., Ioan Halalai, Corpul învățătoresc, Săliște, câte 3 cor., Fondul bisericei gr. or. Galeș, Comuna politică, Galeș câte 2 cor., Ilie Tâmpănarui, Petru Iuga, Ion Banciu, Valeriu Popovici, Ioan B. Șanilă, Pompiliu Acelenescu câte 1 cor., George Cimpoia 60 b., Dum. Dragomir 50 b., Ioan Lazar 30 b. Cu totul 20 cor. 40 b.

Primească generoșii donatori sincerele noastre mulțumite. — *Diracțiunea școlii medii gr. or. rom. din Brașov.*

Biblioteca Academiei române. În luna Februarie 1910 s-au consultat 3502 volume și broșuri tipărite de către 1366 cetitori; 500 manuscrise, 4519 documente, 64 cărți vechi (1508—1830) au fost comunicate la 279 cetitori.

Colecțiunile bibliotecii au sporit în această lună cu 582 volume și broșuri, 222 numere de reviste române, 219 reviste străine, 35 volume manuscrise, 53 documente, 1976 foi volante, 2 note musicale.

Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 dim. până la 6 seara, pentru manuscrise și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.

Dar pentru biserică. Comitetul parohial din Poiana-Mărului și pe călea aceasta aduce mulțumiri onor. direcțiunii a Micii »Creditul« din Zărnești, din incindul, că acea onor. direcțiune a binevoit a dona bisericei noastre, din venitul anului 1909 suma de 50 cor., care s-a și primit

și s-a administrat fondului de edificare al bisericei. Din însărcinarea comitetului parohial. P.-Mărului, în 3 Martie 1910. — *Moise Micu par. președinte.*

Din Bucovina. Consiliul comunal din Cernăuți a votat subvențiuni următoarelor societăți românești pentru 1910: »Armănia« 100 cor., »Școala română« 100 cor., »Societ. damelor române« 400 cor., »Internatul de băieți« 600 cor.

Calătoria regelui Sârbiei la Petersburg. În consiliul de miniștri, care a fost ținut alaltăieri în Bălgard, Milovanovici a raportat asupra rezultatului călătoriei sale la Constantinopol și la Sofia, apoi consiliul a delibărat asupra programului de călătorie a regelui Petru la Petersburg și la Constantinopol. Regele Petru va pleca în ziua de 2 Aprilie n. spre Petersburg, prin Budapesta și Oderberg.

Concertul în favorul Sanatoriului. Pentru concertul în favorul Sanatoriului, cese dă mâne. Joi sara, să capătă bilete de intrare la librăria Hiemesch.

De vânzare pentru un preț convenabil cunoscutele reproduceri ale tablourilor pictorului Munkácsy »Ecce homo« și »Golgota«. Tablourile se pot vedea la localul redacției noastre.

Aviz! Un pian bine conservat și alte mobile din cauză strămutării sunt de vânzare. A se adresa la administrație.

Eemiade.

Bran, în Martie 1910.

Era odată, cum nu va mai fi altădată, și această odată era înainte de 50—60 de ani, când toți câinii de curte din Bran umblau cu colaci, ear cei de oi cu cașcavalele în coadă. Atunci era lumea lume și traiul trai. Atunci brănenilor le era lene și rușine să strângă vara fragi, pe cari le călcau, și așteptau femeile din Șinca-nouă, sau țigancele din Poiana Mărului, ca să le aducă fragile culese, și le cumpărau atunci în schimb dând lână pentru fragi. Dau pentru două cofe de fragi câte o jumătate de lână dela o oaie. Atunci, când nu știau, ce să facă cu produsele dela oierit, când fiecare brănean avea dela 100 până la 10—15,000 de oi. Atunci părădurile de tag și de molit fi în presurau din toate părțile și ca să ajungă în muntoasele păduri la pășuni, mai în fiecare an făceau lazuri prin curățirea și stăpîrea lor, parte dându-le foc, ca să și lărgească fânatele sau pășunile pentru vitele lor; cu deosebire acolo, unde își așezau stănele; când privea fiecare în pădure un dușman, ce-i sta în cale; când pădurile nu aveau nici un preț ca articol de industrie, ci numai întru cât aveau trebuință pentru lemnele de toc și de clăditul nemesțiilor lor.

Un spectacol admirabil era atunci privirea pădurilor de brad seculare neștirbite, dacă te aflai pe un deal, din care puteai să le vezi în toate părțile pe extinsii munți dimprejur.

După catastrul făcut înainte cam cu 60 de ani, teritoriul acestor păduri brănene avea o extindere de 13079 jugăre catastrale à 1600 stângeni cuadrați, iar pășune de circa 150 jugăre.

Aceste păduri aparțineau domeniului Branului până în secolul al XV-lea. În anul 1498, apoi în anul 1508, adevă în două rânduri, regele Wladislaw, având lipsă de bani, a împrumutat 6000 de gabini dela comuna Brașov, zălogind întreg domeniul cu regalele lor comunei Brașov pe 25 ani. În an. 1615 principele Ardealului Gabriel Bethlen a provocat pe Sașii din Brașov să producă la forul competent documentele, ce le ar avea, despre zălogirea aceasta, sau să arate donațiunile, pe baza cărora stăpânesc ei acest domeniu. Sașii neputând produce, decât niște copii și voind a face să crează acestor copii trăgănează lucrul, și mai dând vre-o 10,000 florini vedem că la 1651 următorul principe al Ardealului George Rakoczi vinde cu suma totală de 50,000 domeniul Branului și face ca să treacă acest târg și prin dieta din Alba-Iulia.

Pe când se întâmplau toate aceste misculanțe, de care Români nici idee n-aveau, Sașii brașoveni au rămas cu frumosul domeniu al Branului pe lângă plătierea sumei bagatele de 50,000 fl. La început se făcea, că nu se interesează de păduri, lăsau să le folosească Brănenii prin pășunatul vitelor și pentru trebuințele lor. Cu încetul cu încetul a început a-și pune câte un pădurar, care le îngrija, iar pădurariul a început a și asigura oamenilor lemnele. Această stare a ținut până în 1858, în care an s-a început procesul urbanial, prin

care comuna Brașov a cerut segregarea pădurilor de pe teritoriul Branului, pe cari le priviau ca obiect urbanial.

Hărțuiala asupra naturii urbariale pe hotarul Branului a durat până în 8 Iunie 1860, când după o înțelegere cu Zerneștenii au convenit și au încheiat împăciuire judecătorească cu comuna Brașovului, care s-a și statorit așa, că din întreg teritoriul de pădure de 13,078 jugăre, comuna urbanială colectivă Bran a căpătat 9933 jugăre, iar comuna Brașov 3145 jug. mai având comuna Bran a despăgubi comuna Brașovului cu 15,000 fl. pentru jugările cu parcele, ce erau băgati și împrăștiati între proprietățile privaților.

Nu mai voiesc a reflecta la dreptul, ce și-a însușit Brașovul, nici asupra naturii urbariale a acestui domeniu, în fine nici asupra acestei împăciuirii, destul atâta, că s-a încheiat, s-a aprobat și s-a și executat din partea judecătoreii urbaniale. Este trist însă, că astăzi toate actele urbaniale originale au dispărut cu totul, nu se mai pot afla în arhiva tribunalului, care la cerea avocatului Brănenilor de 3 ani înzadar le caută, iar în arhiva comunei Bran nu se află nici urmă de mapele luate cu ocaziunea segregării și executării faptice a împăciuirii urbaniale, ceace este și mai trist.

După împăciuire s-au pus în catastrul înființat, aceste păduri pe numele comunei colective Bran nu însă pe numele urbanialistilor din Bran, cum trebuia să se inducă și s-au administrat de un forestier comitatens *constituțional* așa, că deși plătea comuna colectivă bani grei pentru administrare prin forestier, acesta nu avea nici o grijă de păduri, ci le lăsa în mila Domnului și în jafal branșterilor și a prevaricanților, cari să întreciau în devastările lor.

Asta a durat până în 1885. În acest nenorocit an, fostul notar al Branului colectiv, R. și-a jucat cel mai miserabil rol, care a devenit pentru brăneni cel mai vătămător și plin de consecințe dureroase rol. El de mult se ocupa cu ideea infernală, de a desbina Branul, a-l împărți încercând în acuns, prin momeala și seducerea oamenilor proști, ca să nimicească comuna mare colectivă, care cuprindea aproape 10,000 de locuitori și să o desfacă în 10 comune mici, de sine stătătoare. Scopul acesta mârșav nu a putut fi altul, decât setea de venituri mai mari prin deseles excursiuni, ce avea a le face în fiecare comună, pentru facerea socotelilor comunale, rectificări de catastro, excursiuni la luarea cazurilor de moarte a inventarelor, împărțelilor etc. etc. Ajutat de zerneșteanul notariu comitatens T., care sub slaba oblăduire a vice-comitelui G. dicta și făcea ce voia, în succes notarului R. a câștiga subscrierile câtorva brăneni, cerând ca să se efectuiască în calea forurilor, competența desmembrării comunei colective Bran, iar în locul ei să se înființeze 10 comune separate, cu primării lor, cu reprezentanțele lor cu bugetul lor, cu un cuvânt în locul unui primar, ci cu reprezentanțe a unui buget etc. să se crează 10. Trist, că acestor doi aliați și potrivii în cugetele lor destructive, și simțirile lor adăpate din râvna de câștig personal — le a succes în acel an perirea Branului ca comună mare și înființarea celor 10 comune dimate.

Acum vine rândul numiților notari a-și primi prețul muncii lor destructive, prețul lui Iuda. Amândoi rânduți din partea slăbănogului de vicecomite al Făgărașului, înceu în Bran lucrarea, care a durat vre-o 50 de zile. Ei să transportară în nouăle comune pe rând, organizându-le. Ategeau reprezentanțele și primarii, făceau proiectele de budget și dau instrucțiunile ce le țineau de lipsă. Organizația aceasta era împreună cu banchete în cheltuiala comunelor. Trai nenico! nu glumă, însă »vel tibi ridendi, quia mox post gaudium flebis«. Toată lumea să silește a se concentra, tot satul dorește a se mări și ține la acela, ca să și strângă rândurile, nu însă la acela, ca să se destrăbăleze.

N'a fost destul domnilor notari aceas'a ispravă, ci s'au socotit că va fi bine și folositor (pungilor) să împartă și pădurile jobagilor.

Această împărțire a pădurilor a și urmat, rânduindu-se din partea înaltei oblăduiri comitatense din Făgăraș, la inițiativa celor doi susnumiți notari și despărțirea pădurilor. Câtă prostie zace în această poziție din cauza necompetenței!

Dar ce le pasă lor, când aveau în perspectivă o nouă afacere de chilipiruri.

D-l notar comitatens vine cu patalama în buzunar în Septemvrie 1889 la Bran, sub cuvânt că are să efectuiască împărțirea în natură a pădurilor, conchiamă primării și vre-o câți-va reprezentanți comunali în cancelaria centrală a notarului R., unde se ia un proces verbal, după care

în zilele următoare să și înceapă cu segregarea pădurilor, și se dă în folosință fiecărui sat un anumit teritoriu de pădure. La segregarea cantului de pădure, ce s'ar cuveni fie-cărei comune nu s'a statorit nici o cheie, cu atât mai puțin o cheie dreaptă sau equitabilă, după care avea a urma. În lipsa de statorirea unei cheii au urmat împărțirea sa după bunul plac al d-lui comisar, și după cum o comasau ei, alta era mai bogată și mai puternică și alta mai săracă și mai mică. Așa vedem, că comunele mai mici n'au căpătat proporționat nici jumătate din ce li s'ar fi cuvenit.

Că s'a purces volnicește și cu bacșișuri e cu atât mai verosimil, cu cât că astăzi nu se poate afla nici un proces-verbal, nici mapele, ce notarul comitatens ar fi trebuit să le subștearnă la comitat, că toate au intrat în pământ, sau că nici odată n'au existat.

(Va urma.)

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 16 Martie. La înmormântarea lui Lueger, d-l Popoviciu n-a vorbit cum se anunțase. Ziarele anunță, că ajutorul de primar Dr. Neumayer a stărut pe lângă d-l Popoviciu, să absteie dela vorbire. Unele ziare de sară au publicat cuvântarea, neștiind că nu va fi rostită.

Viena, 16 Martie. Premierul Khuen-Héderváry a fost primit eri înainte de amiazi în audiență la Maj. Sa.

Khuen a raportat Maj. Sale despre situația politică și a luat în primire autografele regești, referitoare la convocarea și disolvarea camerei.

După audiență Khuen a conferat cu ministrul de externe Aehrenthal.

Budapesta, 16 Martie. Disolvarea camerei se va face la 22 Martie c. Autograful regal de disolvare îl va ceti, ca reprezentant al Maj. Sale, arhiducele Iosif, în castelul regesc din Buda.

Budapesta, 16 Martie c. Ședința de disolvare a camerei va fi furtunoasă. Partidul Iusth va depune pe biroul camerei o motiune pentru punerea sub acuză a guvernului, îndată după disolvarea camerei se vor escrie noile alegeri și probabil se va face cunoscută și ziua de întrunire a noiei camere. Pentru aceasta s-a fixat ziua de 22 Iunie. Alegerile se vor face în zilele din 25 Mai până în 12 Iunie.

Lisabona, 16 Martie. Lângă insulele Azorice a bantuit un vifor năpraznic, Uraganul a zdrobit un vapor portughez. Treizeci și trei de pasageri și-au aflat moartea în valuri.

Bibliografie.

Iohannes Scarlatescu »Tonstücke« este titlul unui caiet de compozițiuni musicale ale d-lui I. Scărlătescu, compositor distins și apreciat Român, care se află de prezent în Viena. Acest caiet conține următoarele 5 piese:

1. »Was will die ensame Träne?« — 2) »Der Totenkranz«. — 3) »Vergänglichkei«. — 4. »Der Fischer«. Aceste patru piese sunt cântece pentru voce și pian, ear Nr. 5. »Einleitung und langsamer Reigentanz aus der 2 römânischen Rhapsodie« este o piesă pentru patru mâni aranjată de compositor după orhestră pentru pian.

Atragem atențiunea pianistelor și cântărețelor noastre asupra acestor alese creațiuni muzicale. Caietul costă cor. 3.50 plus 20 bani porto. Se poate procura prin Librăria »Gazetei«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Râm.

Redactor respons: Ioan Spuderca.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

on celebritățile medicale, cu specialiști de facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Grand Hotel „Savoy”

Budapest VIII. Iózsef Körut 16 în apropiere de Teatru Național, situat la loc de frunte central cu 120 odăi și saloane, încălzit central, lift, conduct de apă caldă și rece în fiecare odaie, iluminatie electrică. Restaurant de clasa primă. Camere dela 3 cor. însus.

Imprumuturi ieftine

pentru ștergerea datoriilor pe moșii se dau pe 10-65 ani. Datorii dela bănci se convertează fără nici o cheltuială anticipativă. E de lipsă numai estras din cartea funduară și coala catastrală de posesie. Cu condițiile de sus se pot lua imprumuturi și pe case din loc.

Informații gratuite se pot afla Strada Romurilor 13. 950,1-1

Aviz.

Asociațiunea de ajutorare reciprocă din Essek plătește membrilor societari în caz de moarte 2000 cor. ca ajutor, 50 cor. ajutor lunar la incapacitate de câștig și 50 cor. rentă viageră după ce au fost membrii timp de 30 ani, mai departe 2000 până la 20000 zestre fetelor membrilor.

Pentru achiziții de membri se caută reprezentant haraic și demn de încredere eventual un reprezentant general cu plată fixă și provision.

Oferte detaliate sunt a se trimite la adresa „Esseker Gegenseitige Unterstützungs-Genossenschaft in Essek”. 946 1-3

Invitare

la adunarea generală de constituire a institutului de credit și de economii „CONCORDIA” societate pe acții.

Locul adunării: Gherla (Szamosujvár), localitatea oficioasă a fondurilor de sub administrarea a onor. Capitlu diecezan gr. cat.

Timpul adunării: 31 Martie 1910 înainte de amiază la 10 oare.

Programul adunării:

1. Luarea în seamă a subscrierilor de acții și a plătirilor făcute la prețul acestora.
2. Statoricirea statutelor
3. Decidere asupra constituirii a institutului.
4. Raport despre denumirea membrilor în direcțiune și alegerea comitetului de revizie.
5. Absolutorul fondatorilor.
6. Propuneri.

La această adunare de constituire prin aceste sunt invitați toți aceia, cari au subscris acții la această bancă de sub constituire.

Gherla (Szamosujvár) la 10 Martie 1910.

Din încredințarea fondatorilor:

Ioan Georgiu,
canonic.

948,1-3.

Pește sărat

de tot soiul, Tarama, Icre roși, Măslina cu prețul cel mai ieftin. Comandă a se adresa la Magazinul de Depozit al Băncii de credit ung. (Hittelbank) la Gara din Brașov. Telefon Nr. 32.

De închiriat

2 odăi mobilate în Piața-mare, târgul Inului Nr. 30. Informații se pot lua la Administrația ziarului.

Un distins institut de asigurare pe viață, bine introdus, caută pentru Brașov și jur un agent-șef,

cu oarecare cauză Totacolo să acceptează un **acvizitor** inteligent ca oficial extern, cu cunoștințe extinse în Ardeal, pe lângă remunerație fixă. Ofertele cu referenții sunt a se trimite la Cluj (Kolozsvár) post restante, sub mar. a „Főügynök”.

Institut financiar „LUNCANA” soc. pe acții în Marghita.

Concurs

Escriem concurs pentru postul de **contabil și casier** la institutul financiar „Luncana”, societate pe acții în Marghita.

Dela concurenți se cere să cunoască bine, afară de limba română, limbile maghiară și germană, și să fie pe deplin calificați.

Concurenții la postul de contabil trebuie să fie capabili a conduce singuri contabilitatea și a încheia bilanțul, iar ceiea optează la postul de casier au să depună cauză necesară, în sensul regulamentului intern. La postul de casier pot concura și dame, dacă au calificația necesară.

Concurenții la ambele posturi au să dovedească:

- a) că sunt absolvenți ai școlii comerciale;
- b) că au făcut deja practica necesară la alte institute financiare;
- c) că cunosc bine limbile română maghiară și germană și
- d) că au implinit 24 și n'au trecut peste 35 ani.

Contabilul va fi retribuit anual deocamdată cu 2000, iar casierul cu 1600 cor., precum și cu tantiema statutară.

Cererile au să se înainteze d-lui director executiv **Dr. Dionisie Stoica** în Șimleu (Szilágyosmlyó), până la 15 Aprilie n. a. c.

Marghita, la 28 Febr. n. 1910.

9491,-1

Diracțiunea.

Cursul la burza din Viena.

Din 13 Martie n. 1910.

Renta ung. de aur 4%	113 70
Renta de corone ung. 4%	92 85
Impr. căl. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 0
Impr. căl. fer. ung. în argint 4%	93 80
Bonuri rurale croate-slavone	94 50
Impr. ung. cu premii	224 -
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	159 -
Renta de hârtie austr. 4 1/2%	94,95
Renta de argint austr. 4 1/2%	117,60
Renta de aur austr. 4%	95 25
Renta de corone austr. 4%	87 50
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	111,70
Losuri din 1880	17,75
Acții de-ale Băncii ung. de credit	1780 -
Acții de-ale Băncii austr. de credit	829 25
Acții de-ale Băncii austro-ung.	680 75
Napoleondori	19 12
Mărci imperiale germane	117,95
London vista	240,50

Cursul Pieții Brașov.

Din 14 Martie n. 1910

Banote rom. Comp.	18 86	Vând.	8 92
Argint român	18 70		18 90
Lire turcești	21 50		21 80
Seris. fone. Albine 5%	100 -		2,18
Rente Rusesci	254,50		2 55 -
Napoleondori	19,06		6,5 -
Galbeni	11,20		11,40
Mărci germane	117,-		1.150

Pentru executarea lucrărilor de canalizare, conducte de apă, Closet și aranjarea de odăi de scaldă se recomandă

Krause Frank & C-nie, Brașov, Târgul Inului 31-33.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vândătorii de cărți prin orașe și târguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu”

pentru credincioșii de religie ortodoxă română, cuprinzând rugăciuni de dimineață și de seară, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirii, precum și la alte multe rugăciuni folosite 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acastă carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acum se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acastă mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu” s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și toate un preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură tracică neagră și aurită cu sêu fără chip sfânt	Cor. b. 90	Imit. de fildes cu catifea și închietóre	Cor. b. 2 65
Imit. de fildes în alb sêu negru	1 60	„ „ „ ou catifea și podóbă mai mare	3.10
„ „ „ cu închietóre	1.80	Vindătorii de cărți primesc un rabal mai considerabil.	
„ „ „ cu cadriu argintat și închietóre	2.10		

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune” întocmită de protopresbiterul Calistral Coca cu aprobarea consistoriului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprinzând asemenea toate rugăciunile noastre folosite ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

În pânză neagră	cor. 1.-
„ „ „ ceva mai luxosă	cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare	cor. 1.40

Tote acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vândătorii.

Voiajor,

care se pricepe bine în **resortul mașinelor de economie** și posedă limbile română, maghiară și germană, află aplicare permanentă imediat.

Informații la administrația ziarului.

1-3.